

शहिद लखन गाउँपालिकाको
गाउँ सभामा अध्यक्ष श्री रमेशबाबु थापा मगर ज्यूबाट प्रस्तुत
आर्थिक वर्ष २०८०।८१ को

नीति तथा कार्यक्रम

शहिद लखन गाउँपालिका,
घैरुङ्ग, गोरखा, गण्डकी प्रदेश, नेपाल

विक्रम संवत् २०८० साल असार ७ गते बिहिबार

शहिद लखन गाउँपालिकाको १३ औँ अधिवेशनमा उपस्थित सभाका सदस्यहरु,

नेपालको संविधानको धारा २३०, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ बमोजिम शहिद लखन गाउँपालिकाले आगामी आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को नीति तथा कार्यक्रम यहाँहरु सामु प्रस्तुत गर्न लागेको छ ।

नेपालकै प्रथम शहिद लखन थापा मगर, जसले जहानीयाँ राणा शासनको विरुद्धमा समानता, न्याय र अधिकारका लागि फुकेको जनचेतनाको विगुल परालको आगो भै विस्तार भई जनताहरु जागरुक र संगठित रुपमा अन्याय, अत्याचार विरुद्ध प्रतिवाद गरिरहे । यस बापत लखन थापा मगर, जैसिंह चुमी राना मगर लगायत उनका सहयोद्धाहरुलाई मृत्युदण्ड दिइयो । तिनै शहिदहरुको रक्तरंजित भूमिलाई समेटेर राज्यद्वारा उपेक्षित वर्ग समुदायलाई सम्बोधन हुने गरी शहिद लखन गाउँपालिकाको नामकरण भएको छ । देश र जनतालाई सार्वभौम र अधिकार सम्पन्न बनाउन विभिन्न समय क्रममा ऐतिहासिक संघर्ष तथा आन्दोलनमा बलिदान प्रदान गर्नुहुने नेपालकै प्रथम शहिद लखन थापा मगर, जैसिंह चुमी राना मगर लगायत देश र जनताका हितका निम्ति ज्यानको बलिदान गर्ने अमर वीर शहिदहरुप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्न चाहन्छु । नेपालको सार्वभौमिकता र अखण्डतालाई कायम राख्दै नेपाली समाज निर्माण (परिवर्तन) गर्ने हाम्रा अग्रजहरुप्रति सम्मान व्यक्त गर्न चाहन्छु । नेपाली राजनीतिका शिखर व्यक्तिहरु जसले आफू मै न बत्ती भै जलेर पनि समाजलाई उज्यालो आलोक छर्ने प्रयत्न गरे उहाँहरुलाई आदरपूर्वक सम्मान गर्न चाहन्छु । राजनीतिक स्वतन्त्रता, प्रजातन्त्र तथा आमूल परिवर्तनका निम्ति नेपाली जनताले पटक पटक सञ्चालन गर्दै आएको जनआन्दोलन, विद्रोह तथा जनयुद्ध लगायत सबै प्रकारका त्याग र बलिदानका गौरवपूर्ण इतिहासलाई स्मरण गर्न चाहन्छु । साथै बेपत्ता परिवार एवं पीडित नागरिकहरुप्रति गहिरो सम्मान व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

कोभिड-१९ महामारीको चपेटामा परी आक्रान्त भएको विश्व तथा राष्ट्रिय अर्थतन्त्र क्रमिक रुपमा सुधारोन्मुख भएपनि त्यसपछि जारी रहेको रुस-युक्रेन युद्धबाट आपूर्ति श्रृङ्खलामा देखिएको अवरोधका कारण वस्तुको मूल्यमा भएको तीव्र वृद्धिले गर्दा विश्व तथा राष्ट्रिय स्तरमा मुद्रास्फीति बढेको छ । सन् २०२२ मा ३.४ प्रतिशतले विस्तार भएको विश्व अर्थतन्त्र सन् २०२३ मा अन्तराष्ट्रिय मुद्रा कोषका अनुसार २.८ मा संकुचन हुने प्रक्षेपण गरिएको छ । आर्थिक सर्वेक्षण २०७९/८० अनुसार आर्थिक वर्ष २०७८/८१ मा नेपालको आर्थिक वृद्धि आधारभूत मूल्यमा ५.२६ भएकोमा चालु आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा २.९६ मा संकुचन हुने अनुमान गरिएको छ । साथै आगामी आर्थिक वर्ष २०८०/८१ का लागि संघीय वार्षिक वजेट अनुसार आर्थिक वृद्धि ६ प्रतिशत हुने अनुमान गरिएको छ ।

बाह्य क्षेत्र सन्तुलनमा देखिएको दबावलाई न्यूनीकरण गर्नका लागि पैठारी नियमन गर्ने संघीय नीतिले गर्दा वस्तु पैठारीमा आएको संकुचनका कारण राजस्व असुली घट्न गई स्थानीय तहहरुले प्राप्त गर्ने वित्तीय समानिकरण, राजश्व अनुदान लगायतका अनुदानहरुमा कमी आएको छ । राजश्व संकलन तथा खर्चको आवश्यकतामा देखिएको अन्तरले गर्दा सार्वजनिक खर्च कटौती तथा मितव्ययिता कायम गर्नु आवश्यक देखिन्छ । जसले गर्दा आगामी आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा चालु तथा पूँजीगत खर्चमा कटौती गरिएको छ ।

नेपालको संविधानले तीन तहको सरकारको व्यवस्था गरी कार्य जिम्मेवारीको बाँडफाँड सहित प्रत्येक तहले आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्रको विषयमा कानून बनाउने, नीति तथा योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्ने, वार्षिक बजेट बनाउने र निर्णय गर्ने अधिकार र जिम्मेवारी पनि तहगत सरकारलाई प्रदान गरेको छ । संघीय शासन प्राणलीको उद्देश्य सरकारलाई जनताको नजिक पुर्याउनु र विकासमा जनसहभागिता गराई अपनत्वको विकास

गराउनु हो । संघीयता कार्यान्वयनको आधारशिला रहेको स्थानीय तहले जनताको नजिक रहेर जनतालाई सेवा तथा विकासको प्रत्याभूति दिलाउने कार्य गरिरहेको छ ।

सीमित स्रोत साधन, असिमित आकांक्षाका बीच आगामी आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गरिएको छ । राष्ट्रिय तथा प्रादेशिक नीति र दीगो विकासको लक्ष्य बमोजिम गाउँपालिकामा विकासका नीति तय गरिएतापनि स्रोतको न्यूनताका कारणले अपेक्षित अनुसारको पर्याप्त प्रतिफल प्राप्त हुन नसकेको वर्तमान अवस्था छ । सार्वजनिक सेवा प्रवाहका साथसाथै विकास निर्माणका कार्यहरु पनि साँगसगै लैजानुपर्ने आवश्यकता बमोजिम नै कार्यहरु सञ्चालन भएका छन् । उपलब्ध स्रोत साधन तथा गाउँपालिकाको आवधिक योजना र वार्षिक बजेटलाई तादम्यता कायम गर्दै विकासात्मक, आकास्मिक तथा आधारभूत कार्यहरु गर्ने प्रयत्न गरिएको छ ।

सभाका सदस्यज्यूहरु ,

विभिन्न विद्यमान चुनौतीका बावजुत पनि गाउँपालिकाले चालु आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा सञ्चालन गरेका योजना तथा कार्यक्रम तथा सार्वजनिक सेवा प्रवाहको समीक्षा प्रस्तुत गर्दछु ।

- चालु आर्थिक वर्षको असार ६ गतेसम्म चालु खर्च तर्फ कूल विनियोजनको करिब ७१.५५ प्रतिशत र पूँजीगत तर्फ करिब ५६ प्रतिशत खर्च भएको छ भने विषयगत क्षेत्र तर्फ आर्थिक विकास तर्फ ३८ प्रतिशत, सामाजिक विकास तर्फ ७२ प्रतिशत, पूर्वाधार विकास तर्फ ५८ प्रतिशत , सुशासन तथा अन्तरसम्बन्धित क्षेत्र तर्फ ५६ प्रतिशत, कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक तर्फ ७४ प्रतिशत वित्तिय प्रगति भएको छ ।
- चालु आर्थिक वर्ष २०७९/८० का लागि प्रक्षेपण गरिएको आन्तरिक आयको लक्ष्य रु १ करोड २१ लाख ३ हजार ५ सय रहेकोमा श्रावण देखि जेठ मसान्तसम्म संकलन भएको राजश्व रु १ करोड ७५ लाख ८७ हजार ५ सय ८५ रहेको छ । जुन लक्ष्यको अनुपातमा करिब १४५ प्रतिशत हुनआउँछ । लक्ष्यको तुलनामा राजश्व संकलन बढी भएको छ ।
- जेष्ठ नागरिक स्वास्थ्य परीक्षण कार्यक्रम अन्तर्गत ४ चरणमा ५७९४ जनालाई सेवा प्रदान गरिएको छ ।
- ग्रामीण अल्ट्रासाउण्ड कार्यक्रम अन्तर्गत यो आर्थिक वर्षमा जम्मा ४५७ गर्भवतिहरुलाई भिडियो एक्सरे सेवा प्रदान गरिएको छ ।
- महिलाहरुको पाठेघरको क्यान्सर (VIA) परीक्षण कार्यक्रम अन्तर्गत जम्मा ८४६ जनालाई सेवा प्रदान गरियो जस मध्ये ५८ जनाको १० वर्ष पछि क्यान्सर हुन सक्ने सम्भावना देखियो । ती सबैलाई थर्मोकोगुलेसन (Thermocogulation) विधिद्वारा उपचार गरिएको छ ।
- लायन्स आँखा उपचार केन्द्र गोरखाको प्राविधिक सहयोगमा नि शुल्क मोतिविन्दु अप्रेसन सहितको आँखा शिविरमा जम्मा ८५९ जनाको आँखा परीक्षण गर्नुको साथै ४५ जनाको मोतिविन्दुको सफलतापूर्वक अप्रेसन सम्पन्न भएको छ ।
- सुत्केरी प्रोत्साहन पोषण कार्यक्रम अन्तर्गत जम्मा १०० जनालाई रु २००० को दरले र ११२ जनालाई रु ३००० रकम प्रदान गरिएको छ ।
- चालु आर्थिक वर्षसम्म गाउँपालिकाको मुख्य प्रशासकीय भवन निर्माण कार्यको ८५ प्रतिशत काम सम्पन्न भएको छ ।
- गाउँपालिका स्तरीय १५ शैयाको आधारभूत अस्पताल निर्माण कार्य १५ प्रतिशत काम सम्पन्न भएको छ ।
- वडा न १ र वडा न. ९ को वडा कार्यालयहरुको ८० प्रतिशत काम सम्पन्न भएको छ ।

- लखन थापा लोकमार्ग अन्तर्गत नामजुड घैरुड सडक खण्डको ३.५ कि मि सडक कालोपत्रे कार्यको २० प्रतिशत काम सम्पन्न भएको छ ।
- देउराली क्याक रानीश्वारा तिनघरे चिसापानी तिनमाने घैरुड सडक स्तरोन्नती कार्यको पहिलो चरणको कामको ९० प्रतिशत काम सम्पन्न भएको छ ।
- देउराली क्याक रानीश्वारा तिनघरे चिसापानी तिनमाने घैरुड सडक स्तरोन्नती कार्यको दोस्रो चरणको काम ६० प्रतिशत काम सम्पन्न भएको छ ।
- ४ वटा भोलुङ्गे पुलहरु निर्माण सम्पन्न गरिएको छ ।
- वडा नं. ८ मा आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र निर्माणको ५० प्रतिशत काम सम्पन्न गरिएको छ ।
- पोखरीडाँडा काहुलेभडगार रिपथोक सडक स्तरोन्नति कार्यको ८० प्रतिशत काम सम्पन्न भएको छ ।
- गाउँपालिका भित्रका ग्रामिण कच्ची सडक सरसफाई कार्य सम्पन्न भएको छ ।
- चण्डिका आ वि को भवन निर्माण कार्यको ४० प्रतिशत काम सम्पन्न भएको छ ।
- बक्राइ दिप्लिड गुर्दुम मास्कीछाप सडक स्तरोन्नति कार्यको ८८ प्रतिशत काम सम्पन्न भएको छ ।
- गैरीचौतारा जोगीडाडा छविसेफाँट ज्यादुलखोला सडक स्तरोन्नति कार्यको २० प्रतिशत काम सम्पन्न भएको छ ।

योजनाको विवरणहरु

आ.व. ०७९।०८० को विवरण	जम्मा योजना संख्या	योजना सम्भौता संख्या	योजना सम्पन्न संख्या
ठेक्का मार्फत सञ्चालित योजना	७	७	निर्माण कार्य भइरहेको ।
समिति मार्फत सञ्चालित योजना	२७०	२७०	२०६ सम्पन्न
विक्री ठेक्का	५	५	४ सम्पन्न
झोलुङ्गे पुल	४	४	४ सम्पन्न
आ व २०७८।७९ को क्रमागत ठेक्का मार्फत सञ्चालित योजना	७	५ वटाको निर्माण कार्य भइरहेको ।	२ सम्पन्न

- चालु आर्थिक वर्षमा जम्मा ४९५ मिटर बाटो ढलान, ५ वटा कजवे, १३ किलोमिटर ग्राभेल, ८७३ मिटर सोलिङ्ग, ६ किलोमिटर पक्की नाली, २८१२ घनमिटर मेसिनरी वाल, १३७४ घनमिटर ग्याविन वाल, १७५ मिटर ह्यूम पाइप, ८.७० किलोमिटर बाटो विस्तार, ७६ किलोमिटर बाटो मर्मत तथा सरसफाई तथा ६.३ किलोमिटर नयाँ ट्रयाक खोलिएको छ ।
- चालु आर्थिक वर्ष २०७९।८० मा जम्मा १८७ वटा खानेपानी धारा निर्माण, ४०४३ मिटर पदमार्ग निर्माण, २९७ मिटर मेसिनरी कूलो निर्माण, ३९ वटा सामुदायिक भवन निर्माण तथा ५ वटा सार्वजनिक शौचालय निर्माण भएको छ ।
- चालु आर्थिक वर्षमा व्यक्तिगत घटना दर्ता तर्फ ८०६ जन्म दर्ता, २७३ मृत्यु दर्ता, ७३ सम्बन्ध विच्छेद दर्ता, १७ बसाईसरी आएको दर्ता १७, बसाईसरी गएको दर्ता १२२ गरी जम्मा १७४७ वटा व्यक्तिगत घटना दर्ता भएको छ ।
- सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहीहरुको संख्या -४६५६ रहेको छ । चालु आर्थिक वर्षको पहिलो, दोस्रो र तेस्रो त्रैमासिकमा रु.१३,७६,४८,६५०।- (अक्षपी तेह करोड छयहत्तर लाख अठचालिस हजार छ सय पचास रुपैयाँ) सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गरिएको छ । सामाजिक सुरक्षा भत्ता टोल-टोलमा गई वितरणको व्यवस्था गरिएको छ ।
- पशु सेवा शाखाबाट चालु आर्थिक वर्षमा ३७ वटा फर्म दर्ता तथा ४३ वटा फर्म नविकरण भएको छ ।
- ४५० जना कृषकहरुलाई व्यवसायिक पशुपन्छीपालन तालिम दिइएको छ ।
- विभिन्न मितीमा फिल्ड भिजिट गर्ने क्रममा प्राविधिक सेवा तर्फ १८३२, सूचना प्रवाह तर्फ १८८२, सहजिकरण तर्फ २१५० र फिल्ड तथा भ्रमण अवलोकन तर्फ ६३४ गरी जम्मा ६४९८ जनालाई विभिन्न कृषि सेवा प्रदान गरिएको ।

- कृषि यन्त्र तर्फ हाते ट्याक्टर २७ वटा, कोदो चुट्टने मेसिन ६ वटा, मकै छोडाउने मेसिन ५ वटा ,५० वटा विषादी छर्ने स्प्रेयर कृषक समूह, सहकारी र फर्महरुको लागी वितरण गरेको ।
- ३५०० के.जी उन्नत तथा हाईब्रीड मकैको बीउ, ४४०० के.जी उन्नत जातको धानको बीउ, १२०० के.जी उन्नत कोदोको बीउ ५०% अनुदानमा कृषकहरुलाई वितरण गरिएको छ ।
- न्यायिक समिति तथा मेलमिलापकर्ताहरुलाई न्यायिक निरुपण सम्बन्धी १ दिने अभिमुखीकरण कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको छ ।
- गाउँपालिकाको आवधिक योजना, मध्यमकालिन खर्च संरचना निर्माण गरी कार्यान्वयन चरणमा रहेको छ ।
- जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरुलाई क्षमता अभिवृद्धि सम्बन्धी कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको छ ।
- जनप्रतिनिधि , कर्मचारी , शिक्षकहरुको कार्य सम्पादन करार गरी कार्यान्वयन गरिएको छ ।
- गणित विषयमा कमजोर हुने राष्ट्रिय समस्यालाई न्युनीकरण गर्नका लागि गणित सुधार वर्ष घोषणा गरी विद्यालयमा कक्षा ५ र ८ कक्षालाई अतिरिक्त समयमा अध्यापन गर्ने व्यवस्था गरिएको छ ।
- दरबन्दी मिलानले यस गाउँपालिकाबाट ४१ दरबन्दी कटौती भए पश्चात उत्पन्न परिवेशलाई मध्यनजर गरी विद्यालय सञ्चालनका लागि थप १५ वटा स्वयम् सेवक शिक्षक को व्यवस्था गरिएको छ ।
- गाउँपालिका भित्र बसोबास गरी विभिन्न क्षेत्रमा अध्ययन गरिरहेका विपन्न तथा मेधावी विद्यार्थीहरुका लागि छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरिएको छ ।
- चालु आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा गाउँपालिका कार्यालय र वडा नं ८ गरी दुई चौमासिक सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको छ । साथै नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमाको चरणमा पनि विभिन्न राजनीतिक दल तथा बुद्धिजीविहरूसँग छलफल तथा सल्लाह सुभाषण ग्रहण गरिएको छ ।
- हालसम्म जम्मा ३९ वटा ऐनहरु, ३ वटा नीति, ४ वटा नियमावली, ५ वटा निर्देशिका, ४ वटा मापदण्ड, ४६ वटा कार्यविधि गरी जम्मा १०१ वटा कानून निर्माण भई कार्यान्वयन चरणमा रहेका छन् ।

सोच, लक्ष्य र उद्देश्य:

यस गाउँपालिकाको प्रथम आवधिक योजनाले लिएको “कृषि, पर्यटन र पूर्वाधारको दीगोपन: समृद्ध, सुसंस्कृत शहीद लखन” को दीर्घकालीन सोच तथा राष्ट्रिय तथा प्रादेशिक लक्ष्यलाई योजनावद्ध रुपमा कार्यान्वयन गरी शहीद लखन गाउँपालिकावासीको आर्थिक तथा सामाजिक जीवनस्तरमा सुधारकालागि विकास प्रक्रियालाई संस्थागत गर्नु नै यस नीति तथा कार्यक्रमको मुख्य सोच, लक्ष्य र उद्देश्य रहेको छ । यस नीति तथा कार्यक्रमको लक्ष्य तथा उद्देश्य देहाय बमोजिम रहेका छन्

१. सामाजिक न्याय, सामाजिक विकास र स्थानीय सरकारको प्रत्याभूत गराउनु ,
२. कृषि,पर्यटन र पूर्वाधारको सन्तुलित तथा समानुपातिक समावेशी विकास मार्फत शहीद लखनवासीको रोजगारी र आयमा वृद्धि गरी जीवनस्तर सुधार गर्नु
३. गुणस्तरीय, दीगो तथा टिकाउपूर्ण भौतिक पूर्वाधारको विकास र विस्तार गर्नु,
४. शिक्षा, स्वास्थ्य, युवा र महिला बालबालिका लगायत सामाजिक क्षेत्रको समतामुलक विकास गर्नु
५. उत्थानशिल विकास तथा दीगो विकासको अवधारणा बमोजिम विकासात्मक कार्यहरु सञ्चालन गरी विपद् तथा जोखिम न्यूनिकरण तथा रोकथाम सम्बन्धी कार्य प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्नु,
६. संस्थागत सुदृढीकरण तथा पारदर्शिता कायम गर्दै सुशासनको प्रत्याभूत गर्नु

नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमाका आधारहरु:

यस आ.व. को नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा देहायका दस्तावेजहरुको अध्ययन गरिएको छ ।

- नेपालको संविधान,
- नेपालको पन्ध्रौं योजनाको दस्तावेज,
- नेपालको दीर्घकालीन सोचपत्र वि.सं. २१०० (सन २०४३),
- दीगो विकासका लक्ष्यहरु तथा तिनले निर्धारण गरेका प्रमुख क्षेत्रहरु,
- स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४,
- अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४,
- राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४ तथा नियमावली, २०७६

- सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तह (समन्वय तथा अन्तरसम्बन्ध) ऐन, २०७७
- स्थानीय तहको वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४ (परिमार्जित)
- स्थानीय तहको वार्षिक योजना तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७५,
- नेपाल सरकार, गण्डकी प्रदेश सरकारका नीति तथा कार्यक्रमहरु,
- गाउँपालिकाको पहिलो आवधिक योजना, २०७८।७९-२०८२।८३,
- शहिद लखन गाउँपालिकाका कानुनहरु,
- राजश्व परामर्श समितिको प्रतिवेदन,
- श्रोत तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति तथा विषयगत समितिहरुको मार्गदर्शन
- गैह्र सरकारी संघ संस्था, नागरिक समाज, बुद्धिजीवि लगायतका सुभावहरु,
- शहिद लखन गाउँपालिकाको विगत आर्थिक वर्षहरुको अनुभव तथा सिकाइहरु ।

उत्पादन, उत्पादकत्व, रोजगारी वृद्धि गरी आर्थिक समृद्धि र कृषि पर्यटन र पूर्वाधारको दिगोपना: समृद्ध, सुसंस्कृत शहिद लखन को लक्ष्य हासिल गर्दै गाउँपालिकाबासीको अपेक्षा पूरा गर्ने हामी सबैको प्रयत्न रहनेछ । नेपाल सरकार र गण्डकी प्रदेश सरकारसँगको सहकार्य मार्फत् आत्म निर्भर, सम्वृद्ध र सुसंस्कृत शहिद लखनको जनचाहना बमोजिमको विकास कार्य अघि बढाउन आ.व. २०८०।८१ को नीति तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनबाट मद्दत पुग्ने विश्वास लिएको छु ।

गाउँपालिकाको विकासमा योगदान गर्नुहुने जनप्रतिनिधि ज्यूहरु, विज्ञ सल्लाहकार ज्यूहरु, राजनीतिक दल, कर्मचारी निजी क्षेत्र, नागरिक समाज, पत्रकार तथा सञ्चार जगत, गैह्रसरकारी क्षेत्र लगायत सम्पूर्ण गाउँपालिकाबासी प्रति हार्दिक आभारका साथै आगामी दिनमा पनि सहयोगको लागि आग्रह गर्दछु ।

सभाका सदस्य ज्यूहरु,

म अब आगामी आर्थिक वर्ष २०८०।८१ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दछु ।

❖ कृषि नीति

१. “उत्पादन र उत्पादकत्वमा जोड दिऔं आत्मनिर्भर बनौं” भन्ने नाराका साथ कृषिजन्य बस्तुहरुका उत्पादनमा जोड दिने नीति तय गरिने छ ।
२. खाद्य तथा अन्य कृषि उत्पादनमा आत्मनिर्भरताका लागि उत्पादनका पकेट, ब्लक, जोन तथा सुपर जोनको विकास गरी सघन व्यवसायिक खेती प्रणाली अघि बढाइनेछ ।
३. एक गाउँ एक उत्पादनको नीतिलाई आत्मसाथ गर्दै कृषि उत्पादनमा जोड दिने नीति तय गरिनेछ ।
४. एक वडा एक कृषि उपज संकलन केन्द्रको स्थापना गरी त्यस क्षेत्रको उत्पादनलाई मूल्य श्रृंखलासंग जोडी कृषि सहकारी र हाटबजार मार्फत उत्पादनमा आधारित अनुदान दिई बजारीकरण गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
५. रैथाने बालीलाई संरक्षण गर्दै उन्नत जातका बालीहरुलाई व्यवसायिकरण गर्दै विद्यालयको दिवा खाजा कार्यक्रममा जोड्ने नीति लिइनेछ ।
६. कृषि उत्पादन वृद्धि गर्नका लागि कृषि पेशालाई आधुनिकीकरण एवं व्यवसायीकरण गरिने छ ।
७. कृषि कार्यलाई छिटो तथा सजिलो बनाउनका लागि यान्त्रिकीकरणमा सहयोग गरिने छ ।
८. कृषक तथा प्रविधिकहरुको क्षमता अभिवृद्धिका लागि नयाँ प्रविधिका तालिम/ गोष्ठी संचालनगरिने छ ।
९. प्राङ्गारिक कृषि उत्पादनलाई जोडिदिने कार्यक्रमहरु संचालनमा ल्याइने छ ।
१०. महिला तथा विपन्न वर्गलाई समेटने गरी मौरी,च्याउ र बेमौसमी तरकारी खेती कार्यक्रम संचालनमा ल्याइने छ ।
११. सिमान्तकृत समुदायलाई व्यासायीक कृषिमा जोड्ने नीति लिईनेछ ।
१२. कृषि उपजको सहज बजारीकरणको लागि कृषि एम्बुलेन्स सेवा संचालन गर्ने नीति लिइनेछ ।
१३. युवा कृषकहरुको लागि रोजगार सिर्जना गर्न आर्थिक सहयोग गर्ने कार्यक्रम संचालनगरिने छ ।
१४. एक वडा एक नर्सरी स्थापना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ ।
१५. रेशम खेती कार्यक्रमलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
१६. बादर आतंक न्यूनिकरणका लागि सामुदायिक वन तथा सार्वजनिक जग्गामा सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिसँग समन्वय गरी फलफूल लगायतका विरुवा रोपणको नीति अवलम्बन गरिने छ ।
१७. कृषि उत्पादन वृद्धि गर्न उर्वर भूमिहरुमा सिंचाईको व्यवस्थापन गर्ने नीति लिईनेछ ।
१८. साना सिंचाईका लागि एक वडा एक पोखरीको नीति अवलम्बन गरिने छ ।

१९. उत्पादनमा आधारित रहेर सहकारीसँगको समन्वय तथा साभेदारीमा कृषकहरूलाई अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।

❖ पशुपंक्षी विकास नीति

१. उत्पादन र उत्पादकत्वमा जोड दिऔँ आत्मनिर्भर बनौँ भन्ने नाराका साथ पशुजन्य वस्तुहरूको उत्पादनमा जोड दिँदै व्यवसायिक उन्मुख नीति लिइने छ ।
२. परम्परागत एवम् निर्वाहमुखी कृषि तथा पशुपालनलाई व्यवसायीकरण गर्दै गाउँपालिकाबाट कृषि तथा पशुपंक्षीजन्य उत्पादनमा आत्मनिर्भर हुँदै प्रतिस्थापन गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
३. पशुपन्छी रोगहरूको रोकथाम नियन्त्रण गरी स्वच्छ उत्पादनमा जोड दिँदै पशुपंक्षीलाई खोप तथा औषधी उपकरणको व्यवस्था मिलाइने र पशु स्वस्थ शिविर संचालन गरिनेछ ।
४. पशुजन्य र पन्छीजन्य उत्पादन गर्ने कृषकहरूलाई प्राविधिक सहयोग र गोठ तथा खोर सुधार कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ ।
५. मासुजन्य, दुग्धजन्य तथा कृषि उत्पादनका आधारित भएर कृषकहरूलाई अनुदानको व्यवस्था गर्ने नीति लिइनेछ ।
६. पशुमा नश्ल सुधार, उत्पादकत्व वृद्धिको आधारले गाई, भैंसी र बाखाको कृत्रिम गर्भाधान कार्यक्रमलाई उच्च प्राथमिकतामा राखी नश्ल सुधार पशुहरूको संख्या वृद्धिमा जोड दिइनेछ ।
७. निर्वाहमुखी कृषकलाई व्यवसायिक बनाउनका लागि सहकारीहरू मार्फत उत्पादनमा आधारित अनुदान कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।
८. कृषक तथा कृषि प्राविधिकहरूलाई नयाँ प्राविधिको लागि तालिम, गोष्ठी जस्ता कार्यक्रम संचालन गर्नुका साथै व्यवसायिक फर्महरूलाई यान्त्रिकीकरण अनुदानको व्यवस्था गरिने छ ।
९. पशुजन्य र पन्छीजन्य उत्पादनलाई बजार सम्म पहुँच बढाउन र उत्पादनलाई प्रशोधन गर्ने कार्यमा सहकारी संस्थाहरूसँग सहकार्य गरिने छ ।
१०. भौगोलिक क्षेत्र अनुसारको पकेट कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने नीति लिइने छ ।
११. माछा पालन कार्यक्रमलाई विस्तार गर्ने नीति लिइनेछ ।

❖ सहकारी नीति

१. सहकारी मूल्य मान्यता र सिद्धान्त अनुरूप सहकारी संस्थाहरूको स्थापना, विकास र सञ्चालनका लागि प्रवर्धनात्मक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
२. सहकारी संस्थाहरूको क्षमता विकास गरी गाउँपालिकाको समग्र विकास प्रक्रियामा सहकारी संस्थाहरूलाई महत्वपूर्ण खम्बाको रूपमा स्थापित गराउने नीति लिइनेछ ।
३. दलित, सिमान्तकृत, अल्पसंख्यक तथा सर्वसाधारण गाउँपालिकाबासी नागरिक माझ सहकारीको पहुँच विस्तारमा सहकारी सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
४. गाउँपालिका भित्र सञ्चालित सहकारी संस्थाहरूको अनुगमन तथा नियमन कार्यलाई प्रभावकारी बनाई सहकारी क्षेत्रमा सुशासन कायम गरिनेछ ।
५. बहुउद्देश्यीय र बचत तथा ऋण सहकारी संस्था दर्तालाई व्यवस्थित र उद्देश्यमुखी बनाई अन्य सहकारी संस्थाहरूलाई पनि व्यवस्थित गराउने नीति लिइनेछ ।
६. शिक्षक, कर्मचारी लगायतका पेशामा आवद्ध व्यक्तिहरूलाई आफ्नो पेशासँग सम्बन्धित सहकारी बाहेकको सदस्य रहन नदिने व्यवस्थालाई पूर्ण रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
७. सहकारी दर्ता र नियमन कार्यलाई व्यवस्थित बनाउन प्राविधिमैत्री सहकारी अवधारणाको आधारमा दक्ष जनशक्ति तथा प्राविधिको व्यवस्थापनमा लगानी गरिनेछ ।
८. श्रमिक तथा पेशाकर्मिहरूको हक अधिकार संरक्षण तथा व्यवसायिकता विकासको लागि श्रमिक सहकारी संस्था स्थापनालाई प्राथमिकतामा राखिनेछ ।
९. एक वार्ड एक महिला सहकारी स्थापना गरी महिला सहभागिता तथा सशक्तिकरण वृद्धि गर्ने नीति लिइनेछ ।

❖ ऐतिहासिक र साँस्कृतिक क्षेत्रहरूको विकास तथा पर्यटन विकास सम्बन्धी नीति

१. देशमा भएका प्रजातान्त्रिक आन्दोलन, दश वर्षे जनयुद्ध र १९ दिने शान्तिपूर्ण आन्दोलनमा यस गाउँपालिका भित्र शहादात प्राप्त शहिद, बेपत्ता तथा घाइते व्यक्तिहरूको सम्मान स्वरूप एक प्रतिष्ठान स्थापन गरिने नीति तय गरिनेछ ।
२. लखन किल्लामा प्रथम जनविद्रोहका सबै शहिद तथा योद्धाहरूको संग्रहालय र स्मारक बनाई जनस्तरमा उनीहरूको योगदानबारे परिचित गराउने नीति लिइनेछ ।
३. वडा नं ६ मा निर्माणधिन शहिद तथा बेपत्ता स्मृति पार्कको विकास गरी देश र जनहितको निमित्त बलिदानी दिने शहिदहरूको सम्मान गर्ने नीति लिइनेछ ।

४. पर्यटन पूर्वाधार विकासमा स्थानीय निकाय, स्थानीय समुदाय तथा निजी क्षेत्रको नेतृत्वदायी भूमिका र सहभागितालाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।
५. विभिन्न संघ संस्था मार्फत यस गाउँपालिकाको पर्यटकीय, धार्मिक लगायत अन्य महत्वपूर्ण क्षेत्रहरूको पहिचान र प्रवर्द्धन गर्नका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
६. गाउँपालिका भित्रका संभावित पर्यटन क्षेत्रलाई वातावरणमैत्री बनाइदै लगिनेछ ।
७. पर्यटन क्षेत्रलाई विस्तार र विकास गर्न होमस्टेहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
८. पर्यटकीय सम्भावना भएका गाउँपालिका क्षेत्रका ऐतिहासिक तथा पुरातात्विक, साँस्कृतिक स्थानहरूको पहिचान र विकासमा जोड दिइनेछ ।
९. पुरातात्विक महत्व बोकेको प्रथम शहिद लखन थापा मगरको किल्ला, प्रसिद्ध धार्मिक तथा साँस्कृतिक तीर्थ स्थलहरू मनकामना माईको मन्दिर, त्रिवेणी मन्दिर, बक्रेश्वरी मन्दिर, सिद्ध लखन गुफा, हिमालयमाई मन्दिर, अर्लाडूदी माईको मन्दिर, भीमविशेश्वर महादेव, जलकन्या माईको मन्दिर, शहिद लखन गुफा, कोटकाली, थानीथान, सन्तानेश्वर महादेवको मन्दिर, बर्चुली थान, चुलेभिर भ्यू पार्क, शहिद तथा वेपता स्मृति पार्क, सिद्ध लखन भ्यू टावर, चेपाङ संग्रहालय बालेश्वरी मन्दिर, मकैपुर बौद्धनाथ गुम्बाको गुरुयोजना अनुरूप योजना सञ्चालन गर्न विशेष पहल गरिनेछ । साथै उक्त पुरातात्विक, धार्मिक तथा साँस्कृतिक तीर्थ स्थलहरूमा पुग्ने सडक स्तरोन्नतिका लागि पहल गरिनेछ ।
१०. यस गाउँपालिकाको वडा नं. ७ काहुले भंगार बुंकोटको किल्ला परिसरमा नेपालका प्रथम शहीद लखन थापा मगरले शहादत प्राप्त गरेको दिन फागुन २ लाई प्रथम शहीद लखन थापा स्मृति दिवस कार्यक्रम औपचारिक रूपमा मनाइदै आएकोमा यस कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिदै लैजाने नीति लिइने छ ।
११. हरेक वर्ष गुठी पंचमीको दिन वडा नं. २ र ३ मनकामनामा धार्मिक/साँस्कृतिक रूपमा मनाइदै आएको गुठी पंचमी कार्यक्रमलाई गाउँपालिकाको आयोजना गरी मनाइने नीति लिइनेछ । माघे संक्रान्तिमा घैरुडमा लाग्ने माघी पर्व, हरिवोधनी एकादशीमा भिमविशेश्वर महादेवमा लाग्ने मेलालाई गाउँपालिकाले आयोजना गरी मनाउने नीति लिइनेछ ।
१२. प्रथम शहिद लखन थापा मगरलाई राष्ट्रिय विभूति घोषणा गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ । साथै उनीसँगै देश र जनताको लागि बलिदानी दिने महान् सपूतहरू जयसिंह चुमी राना मगर, विराज थापा मगर, जीतमान गुरुङ्ग, अजपसिंह थापा मगर र जुठ्या थापा मगरलाई शहिद घोषणा गर्न र प्रथम जनविद्रोहको रूपमा कुराल राना मगर, कानु(कालु) लम्साल, सुकदेव गुरुङ्ग, सुपति गुरुङ्ग र सन्त ज्ञान दिल दासलाई सम्मानको लागि आवश्यक व्यवस्था र पहल गर्ने नीति लिइनेछ ।
१३. मनकामना मन्दिरलाई विश्व सम्पदा सूचिमा सूचिकृत गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।
१४. ऐतिहासिक व्यक्तिहरूको जीवनीबारे खोज, अनुसन्धान तथा जानकारी सहितको पहिचानका लागि आवश्यक नीति लिइनेछ ।
१५. स्थानीय जातजातिहरूको भेषभूषा संस्कृतीको संरक्षण गर्न चेपाङ लगायत अन्य संग्रहालयहरूको स्तरोन्नति तथा निर्माण गरिनेछ ।
१६. मनकामना-बक्रेश्वरी-तोरेनगढी -तिनमाने-चुलेभिर -लखन थापा स्मारक हुँदै गोरखा कालिका सम्मको पदमार्ग विकास गर्ने नीति लिइनेछ ।

❖ घरेलु तथा साना उद्योग सम्बन्धी नीति

१. गाउँपालिका भित्रका बेरोजगार युवा तथा युवतीहरूलाई विभिन्न प्रकारका सीपमूलक तालिमहरू प्रदान गरी आत्मनिर्भर बन्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।
२. गाउँपालिकाले विभिन्न प्रकारका जस्तै: ड्राइभिङ्ग, हाउस वाइरिङ्ग, प्लम्बर, सिलाइ, बुनाइ, पेन्टिङ्ग, सिकर्मी, डकर्मी जस्ता सीपमूलक तालिमहरूको संचालन गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
३. रैथाने परम्परागत स्थानीय सीपको विकास र प्रवर्द्धनमा जोड दिइनेछ । जस्तै: (गुन्द्री, चकटी, मान्द्रो, डोको, थुम्से, बुन्ने, हलो, कुटो, कोदालो आदि निर्माण)
४. स्थानीय र परम्परागत रूपमा कार्य गर्दै आइरहेका आरन, सिलाइ, बुनाइ तथा ढाका कपडा उत्पादन जस्ता कार्यहरूलाई घरेलु उद्योगको रूपमा विस्तार गर्दै लगिने छ ।
५. उच्चम विकासका लागि सहज वित्तीय पहुँच सिर्जनाको लागि आवश्यक व्यवस्थाका लागि पहल गरिनेछ ।
६. गाउँपालिका भित्रका अति गरिब, गरिब, एकल महिला, दलित, जनजाति, पिछडिएको वर्गहरू, वैदेशिक रोजगारबाट फर्किएका व्यक्तिहरू, कोभिडले गर्दा रोजगार गुमाएका व्यक्तिहरू, बेरोजगार युवा तथा युवतीहरूलाई विभिन्न प्रकारका उतपादनमूलक सीपमूलक तालिमहरू प्रदान गरी आत्मनिर्भर बन्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।

७. दिइएका तालिमहरुबाट व्यवसाय सञ्चालन गरी आफू स्वयंम रोजगार भएका तथा अरुलाई समेत रोजगार दिएका उद्यमिहरुलाई थप प्रोत्साहन गर्न व्यक्तिगत तथा सामूहिक अनुदान प्रदान गरिनेछ ।
८. परम्परागत सिपको प्रवर्द्धन गरि उक्त सिपहरुको आधुनिकीकरणमा जोड दिइनेछ ।

❖ प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम तथा आन्तरिक रोजगारी प्रवर्द्धन नीति

१. वैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएका युवाहरुलाई स्वदेशमा नै व्यवसाय संचालन गरी स्वरोजगार हुन तथा रोजगारीका अवसरहरु सिर्जना गरी व्यवसाय संचालन तथा विस्तारका लागि वीउ पुँजी प्रदान गर्न “शहिद लखन युवा स्वरोजगार घुम्ती कोष” संचालन गरी आन्तरिक रोजगारी प्रवर्द्धन गर्ने नीति लिइनेछ ।
२. गाउँपालिका भित्रका बेरोजगार युवाहरुलाई निजी क्षेत्रसँगको साभेदारीमा रोजगारीमा आवद्ध गर्ने नीति लिइनेछ ।
३. गाउँपालिकामा बोलपत्र मार्फत् सञ्चालन हुने योजनाहरुमा आवश्यक अदक्ष कामदारहरुलाई प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रममा सूचीकृत व्यक्तिहरुलाई प्राथमिकतामा राखी काममा लगाउने नीति लिइनेछ ।
४. जलवायु अनुकूल तथा वातावरण संरक्षण जस्ता योजनाहरु संचालन गरी १८-४० वर्ष उमेर समूहका बेरोजगार युवाहरुलाई कम्तीमा ५० दिन रोजगारी उपलब्ध गराउन “शहिद लखन युवा रोजगार कार्यक्रम” संचालन गर्ने नीति लिइनेछ ।
५. प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम मार्फत् पूर्वाधार विकासका कार्यहरु गर्दा आवश्यक निर्माण सामग्री खरिदका लागि आवश्यक बजेट साभेदारी गरिनेछ ।

❖ वैदेशिक रोजगार सम्बन्धी नीति

१. वैदेशिक रोजगारीलाई सुरक्षित मर्यादित बनाउन विभिन्न कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने नीति लिइनेछ ।
२. वैदेशिक रोजगारीमा गएका घर परिवारका सदस्यहरुलाई आय आर्जन तथा विप्रेषणलाई सही क्षेत्रमा लगानी गर्न साक्षरता कक्षा सञ्चालनलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
३. वैदेशिक रोजगारीबाट सिर्जित विभिन्न सामाजिक समस्याहरु न्यूनीकरण गर्न मनोसामाजिक परामर्श कार्यक्रम सञ्चालनलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
४. वैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएका युवाहरुलाई स्वदेशमा बस्ने वातावरण निर्माण गर्न पुनःएकीकरण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

❖ शिक्षा नीति

१. विद्यालयका शिक्षकले प्रधानाध्यापकसँग र प्रधानाध्यापकले गाउँपालिकासँग विद्यार्थीको सिकाइ उपलब्धिसँग केन्द्रित कार्यसम्पादन करार गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिदै सोको आधारमा उत्कृष्ट सिकाइ उपलब्धि भएका शिक्षक तथा विद्यालयलाई विशेष अनुदान तथा प्रोत्साहन गर्ने नीति लिइनेछ ।
२. विद्यालयको पढाइसँगै सीपलाई जोड्नको लागि एक विद्यार्थी एक सीपको कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ उक्त सीपलाई दिवा खाजा कार्यक्रमलाई टेवा पुग्ने गरी विद्यालयलाई टनेल सहित व्यवसायिक खेती गर्नका लागि प्रोत्साहन गरिनेछ साथै दिवा खाजालाई समुदायसँग जोड्नको लागि तथा स्थानीय खाद्यान्न तथा रैथाने बालीलाई प्रोत्साहित गर्ने गरी आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
३. स्थानीय आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्नका लागि स्थानीय पाठ्यक्रममा आधारित पाठ्यपुस्तक लेखन कार्यलाई सुरुवात गरिनेछ ।
४. गाउँपालिका भित्रका संभावना बोकेका केही सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयहरुलाई क्रमश आवासीय विद्यालय निर्माण गर्न सुरुवात गरिनेछ यसका लागि हाल केही विद्यालयका पूर्वाधार विकासमा जोड दिइनेछ ।
५. माध्यमिक तह र आधारभूत तहका विद्यार्थीको प्रतिभा पहिचान गर्न नवीन प्रतिभा पहिचान कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
६. सबै विद्यालयका बालकक्षाहरुलाई भौतिक तथा शैक्षिक सामग्रीहरुको पर्याप्त उपलब्धतालाई विशेष ध्यान दिइनेछ साथै बाल विकास सहजकर्ता नभएका विद्यालयमा स्वयम् सेवक शिक्षक दिने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
७. समुदाय स्तरमा ३-४ वर्षका बालबालिका १० जना भन्दा बढी भई समुदाय स्तरमा बालकक्षा सञ्चालन गर्न आवश्यकता देखिएमा स्वयम् सेवक शिक्षक व्यवस्थापन गरिनेछ ।

८. विद्यालयको सिकाइ उपलब्धी उच्च बनाउन विद्यालयको प्रस्तावनाका आधारमा मूल्याङ्कन गरी नव प्रवर्तनात्मक कार्य गर्नलाई विद्यालयहरूलाई अनुदान दिने व्यवस्था मिलाइनेछ।
९. दलित, सिमान्तकृत तथा आर्थिक रुपमा अति विपन्न परिवारका मेधावी विद्यार्थीलाई प्राविधिक शिक्षा अध्ययन गर्नका लागि विद्यार्थीहरूलाई छात्रवृत्तिको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ।
१०. विषयगत क्षमता विकास तालिम(पाठ्यक्रम प्रवोधीकरण, IEMIS व्यवस्थापन, विव्यस अध्यक्ष तथा प्रअको व्यवस्थापन क्षमता अभिवृद्धि, गणित,अङ्ग्रेजी, सामाजिक, विज्ञान, नेपाली तथा कम्प्युटर विषयका शिक्षकहरूलाई विषयगत तालिम, प्रधानाध्यापकलाई प्रविधि मैत्री तालिम , पुस्तकालय तथा विज्ञान प्रयोगशाला व्यवस्थापन तालिम, प्रश्न निर्माण कार्यशाला , बालविकास सहजकर्ताका लागि सामग्री निर्माण कार्यशाला) मागको आधारमा सञ्चालन गरिने छ।
११. दिवा खाजालाई प्रभावकारी र व्यवस्थित बनाउन भान्सा व्यवस्थापनमा सहयोग गरिनेछ।
१२. सबै विद्यालयहरूलाई क्रमश प्रविधिसँग जोड्न एक विद्यालय एक ल्यापटप तथा प्रिन्टर्स वितरण कार्यक्रम लागु गर्दै लगिनेछ।
१३. तथ्याङ्कलाई विश्वसनीय र भरपर्दो बनाउन IEMIS अद्यावधि कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाउँदै विद्यालयलाई थप प्राविधिक क्षमता विकासको अवसर सिर्जना गरिनेछ । गाउँपालिकाको शैक्षिक तथा व्यवस्थापकीय योजना निर्माण तथा अन्य प्रशासनिक कार्यमा शैक्षिक तथ्याङ्कलाई प्रयोग गरिनेछ।
१४. गाउँपालिका भित्र वा बाहिरका कुनै विद्यालयमा सञ्चालन गरिने विशेष कार्यक्रमहरूलाई गाउँपालिका भित्रका सबै विद्यालयमा कार्यान्वयनमा ल्याउन असल अभ्यास आदान प्रदान तथा आन्तरिक शैक्षिक भ्रमण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
१५. प्राथमिक तहका बालबालिकाको आधारभूत साक्षरता सीप अभिवृद्धिका लागि रुम टु रिडसँगको साभेदारीमा क्रमश विस्तार गर्दै लगिनेछ।
१६. विद्यालयहरूलाई मासिक रुपमा सकारात्मक चिन्तन, सामाजिक मूल्य मान्यता तथा नैतिक व्यवहार सम्बन्धमा अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ। साथै यसप्रकारका उत्प्रेरणात्मक कक्षाको लागि गाउँपालिकाले आन्तरिक शाखाहरूको सहकार्यमा सञ्चालन गरिनेछ।
१७. निजी विद्यालयका विद्यार्थीहरूलाई सामुदायिक विद्यालयमा भर्ना गराउन प्रोत्साहित गर्ने विद्यालयहरूलाई प्रति विद्यार्थीका आधारमा अनुदान दिने व्यवस्थालाई यस आवमा समेत निरन्तरता दिइनेछ ।
१८. विद्यार्थीमा अन्तरनिहित क्षमता अभिवृद्धि गर्न , शैक्षिक गुणस्तरमा बढोत्तरी गर्न तथा तथा उनीहरूमा रहेको सामाजिक चेतका बारेमा अन्तरक्रिया गर्न अध्यक्षसँग विद्यार्थी कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ।
१९. गाउँपालिका भित्र स्थायी बसोबास गर्ने आफ्ना अभिभावक गुमाएका अनाथ, असाहाय तथा टुहुरा बालबालिकाको तथ्याङ्क अभिलेखीकरण गरी उनीहरूको बाँच्न तथा लेखपढ गर्न पाउने अधिकारको सुनिश्चितता गरिनेछ ।
२०. गाउँपालिका भित्रका सबै विद्यालयहरूलाई बालमैत्री विद्यालयको रुपमा विकसित गरिनेछ ।
२१. बालबालिकाहरूको सिकाइ उपलब्धी बृद्धि गर्न र त्यसलाई दीगोरुपमा स्थापित गर्न स्तरमापन परीक्षा सञ्चालन गरिनेछ ।साथै मूल्याङ्कन पद्धतिलाई व्यवस्थित र विश्वसनीय बनाउन गाउँपालिका स्तरीय परीक्षा सञ्चालनलाई अभ्र प्रभावकारी बनाइनेछ ।
२२. गाउँपालिका अन्तरगतका विद्यालयहरूमा कार्यरत पदाधिकारी,शिक्षक तथा कर्मचारीहरूको क्षमता विकासमा जोड दिइनेछ ।
२३. अभिभावकलाई विद्यालय आउन प्रोत्साहन गर्नको लागि उत्कृष्ट अभिभावक पुरस्कृत गर्ने नीति लिइनेछ।
२४. विद्यार्थीको प्रतिभाको पहिचान र कदर गर्न खेलकुद प्रतियोगिता गर्ने र उक्त प्रतियोगिता शहिद लखन गाउँपालिका स्तरीय रुपमा सञ्चालन गरी राष्ट्रपति रनिङ्ग शिल्ड प्रतियोगिताको तयारीका रुपमा विकसित गरिनेछ।
२५. गाउँपालिका भित्र सञ्चालनमा रहेका पूर्वाधार युक्त विद्यालयहरूलाई आवश्यकता र औचित्यका आधारमा प्राविधिक शिक्षा सञ्चालनमा गर्नमा जोड दिदै लैजाने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
२६. आधारभूत तह अनिवार्य र निःशुल्क भनी संघीय सरकारबाट भएको घोषणा कार्यान्वयन गर्न यस गाउँपालिकाले विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गर्नेछ ।
२७. विद्यालयका विद्यार्थीहरू बीच सामाजिक भावनाको विकास गराउन सदनात्मक,रेडक्रस तथा स्काउट जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गर्न विद्यालयलाई प्रेरित गरिनेछ ।
२८. कक्षा ५,८ र SEE परीक्षमा उच्च सिकाइ उपलब्धी हासिल गर्न सक्षम शिक्षकहरूलाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।

२९. यस गाउँपालिकामा स्थायी बसोबास गरी गोरखा क्याम्पस, द्रव्यशाह क्याम्पस, सर्वशान्ति माध्यमिक विद्यालय तथा रामशाह माध्यमिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका लागि विशेष व्यवस्था गरिनेछ ।
३०. विद्यालयलाई हरियाली युक्त विद्यालय बनाउने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिदै विद्यालयमा हुने वृक्षारोपण कार्यक्रममा उत्पादन दिने खालका विरुवा रोपणमा विशेष ध्यान दिइनेछ ।
३१. शिक्षण सिकाई उपलब्धि सुधार गर्न कक्षा ५ र ८ मा १ घण्टा आवश्यकतामा आधारित अतिरिक्त कक्षा सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- ३२.

❖ युवा तथा खेलकुद नीति

१. गाउँपालिका स्तरको खेल मैदान निर्माण गरिनुका साथै गाउँटोल स्तरमा पनि सम्भाव्यता अध्ययन गरी एक वडा एक खेल मैदानको निर्माण तथा स्तरोन्नति कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
२. गाउँपालिका स्तरीय खेलकुद प्रतियोगिता आयोजना गरी गाउँपालिका स्तरीय प्रतिभा पहिचान तथा प्रदर्शनको अवसर प्रदान गरिनेछ ।
३. स्वस्थ, तन्दुरुस्त र अनुशासनका लागि खेलकुद भन्ने नाराका साथ युवाहरूलाई खेलप्रति आकर्षित गर्दै युवाहरूमा हुन सक्ने नकरात्मक भावनाको अन्त्य गरी समाजप्रति समर्पित भावनाको विकास गराउने नीति लिइनेछ ।
४. युवालाई खेल क्षेत्रप्रति आकर्षण गर्न विभिन्न संघ संस्थाहरूले आयोजना गर्ने विभिन्न खेलहरूमा सहभागी हुने वातावरण मिलाइनेछ ।
५. युवाहरूलाई स्वरोजगार तथा उच्चमशिल बनाउन समय सापेक्ष सीपमूलक तालिमको व्यवस्था गरिनेछ । साथै परम्परागतरूपमा गरिदै आएका तर लोपोन्मुख कतिपय हाम्रा कला संस्कृति भल्कने प्रविधि संरक्षणमा युवालाई क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
६. श्रमजीवि युवाहरूको पहिचान गरी प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमसंग जोडिनेछ ।
७. खेलकुदको माध्यमबाट स्थानीय पर्यटनलाई टेवा पुर्याउनको लागि खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालन गरिनेछ ।
८. युवाहरूलाई स्वरोजगार तथा उच्चमशिल बनाउन समयसापेक्ष सिपमूलक तालिमको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
९. युवा तथा खेलकुद समिति निर्माण गरि युवाहरूलाई खेलप्रति आकर्षित गर्ने नीति लिइनेछ ।

❖ स्वास्थ्य नीति

१. स्वास्थ्यलाई अत्यावश्यक क्षेत्रको रूपमा विकास गरि नेपालको संविधान २०७२ को धारा ३५ मा उल्लेख भएको स्वास्थ्यलाई मौलिक हक र अधिकारको रूपमा स्थापित गर्न तथा आधारभूत स्वास्थ्य सेवाको पहुँचलाई हरेक नागरिक सम्म पुर्याउन आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र, सेटलाईट क्लिनिकहरू वाट स्वास्थ्य सेवा विस्तार गरिनेछ ।
२. स्वास्थ्य संस्था, गाउँघर क्लिनिक, खोप क्लिनिक र सेटलाईट क्लिनिकहरूको भौतिक पूर्वाधार तथा आवश्यक सामग्रीहरूको उचित व्यवस्थापन गरि सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी बनाउने नीति लिइनेछ ।
३. गाउँपालिका भित्र स्थायी रूपमा बसोबास गर्ने गर्भवति तथा सुत्केरी महिलाहरूको पोषण अवस्था सुधार गर्न नेपाल सरकारको प्रोटोकल अनुसारको परीक्षण सँग सँगै पोषण प्याकेज उपलब्ध गराउने नीति लिइनेछ ।
४. आगामी ३ वर्ष भित्रमा २० वर्ष देखि ६० वर्ष उमेर समुहका गाउँपालिका भित्र बसोबास गर्ने सबै विवाहित महिलाहरूको पाठेघरको क्यान्सर तथा स्तन क्यान्सरको परीक्षण (VIA) गर्ने नीति लिइनेछ ।
५. नेपाल सरकारले स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट निःशुल्क रूपमा वितरणको लागि प्रदान गर्ने औषधिहरूको साथ साथै जेष्ठ नागरिकहरूले दैनिक रूपमा खाने दीर्घ रोगका औषधिहरू तथा मानसिक रोगका औषधिहरू निःशुल्क प्रदान गर्ने नीति लिइनेछ ।
६. यस गाउँपालिका भित्रका सबै स्वास्थ्य संस्थाहरूमा चौबीसै घण्टा आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा प्रदान गरिने नीति अबलम्बन गरिने छ ।
७. गाउँपालिका भित्रका नागरिकहरूलाई स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट प्रदान गरिने सेवालार्थ थप प्रभावकारी बनाउन हाललाई एक स्वास्थ्य संस्थाबाट फार्मसी सेवाको प्रबन्ध मिलाइनेछ । साथै आगामी वर्षहरूमा क्रमशः सबै वडाका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा विस्तार गर्ने प्रबन्ध मिलाइनेछ ।
८. आँखा उपचार केन्द्र सँग समन्वय गरि प्रत्येक स्वास्थ्य संस्था वाट वार्षिक रूपमा आँखाको जाँच गर्ने र मोतिविन्दुको निःशुल्क सत्यक्रिया गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।

९. बर्थिङ्ग सेन्टर वाट दिइने सेवालाई अभ्र प्रभावकारी बनाउन आवश्यक सामग्रीहरूको व्यवस्थापन र सुरक्षित सुत्केरी गराउने स्वास्थ्य कर्महरूलाई प्रोत्साहनको व्यवस्था गरिनेछ।
१०. गाउँपालिका भित्रको सुनौला हजार दिनको आमा तथा बच्चा , किशोरीहरू र ५ वर्ष मुनिका बच्चाहरूको पोषण अवस्था शुन्य बनाउन बहु क्षेत्रीय पोषण कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ।
११. सबै स्वास्थ्य संस्थाहरूमा आमा घर व्यवस्थापन सहितको बर्थिङ्ग सेन्टर विस्तार गरि शुन्य होम डेलिभरीको नीति लिइनेछ।
१२. स्वास्थ्य चौकी न्यूनतम सेवा मापदण्डको (HPMSS) निर्देशिका अनुसारको सबै पक्षहरूलाई व्यवस्थापन गरि गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्ने नीति लिइनेछ।
१३. शहिद लखन गाउँपालिका भित्र बसोबास गर्ने सबै नागरिकहरूलाई आगामी ५ वर्ष भित्र स्वास्थ्य विमामा आवद्ध गराउने र सिमान्तकृत समुदाय, महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयम सेविका , जटिल मानसिक समस्या भएका , अति विपन्न नागरिकहरू, नेपाल सरकारले १ लाख बराबरको उपचार सेवा प्रदान गरेका रोगीहरूलाई ५० देखि १०० प्रतिशत सम्म अनुदानमा स्वास्थ्य विमा गर्ने नीति लिइनेछ।
१४. गाउँपालिका भित्रका सबै महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयम सेविकाहरूलाई आफ्नो कार्यक्षेत्रमा रुचि बढाउनका निमित्त थप सुविधा प्रदान गर्ने नीति लिइनेछ।
१५. घरदैलो र टोल टोलमा गएर जेष्ठ नागरिकहरूलाई निःशुल्क औषधि सहितको स्वास्थ्य सेवालाई निरन्तरता प्रदान गरिनेछ।
१६. गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवाको लागि स्वास्थ्य प्रयोगशालाहरू स्तरोन्नती गर्ने नीति लिइनेछ। साथै प्रयोगशाला सञ्चालन कार्यविधि मार्फत सेवा प्रवाह गर्ने नीति लिइनेछ।
१७. नसर्ने रोगको न्यूनिकरणको लागि ४० वर्ष भन्दा माथिको सबै नागरिकहरूको वर्षमा १ पटक घुम्ति शिविरद्वारा मधुमेह परीक्षण , पिसाव द्वारा मृगौला परीक्षण र रक्तचाँप परीक्षण र ई.सि.जि. परीक्षण गर्ने र समुदायमा नसर्ने रोग , मानसिक स्वास्थ्य र सरुवना रोगहरूको बारेमा स्वास्थ्य शिक्षा प्रदान गर्ने नीति लिइनेछ।
१८. प्रतिकारात्मक सेवालाई थप प्रभावकारी बनाउन स्वास्थ्य सम्बन्धि विभिन्न विषयहरूको बारेमा बढावा रहेको स्वास्थ्यको कर्मचारीहरू र स्वास्थ्य शाखा द्वारा गाउँपालिका भित्रको सबै विद्यालयहरूमा विद्यालय स्वास्थ्य शिक्षा सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ।
१९. विद्यालय स्वास्थ्य समूह गठन गरि विद्यालय पोषण र सरसफाईलाई प्रभावकारी बनाउने नीति लिइनेछ।
२०. गाउँपालिका भरिका गर्भवति महिलाहरूलाई ग्रामीण अल्ट्रासाउण्ड कार्यक्रम मार्फत सबै स्वास्थ्य संस्थाहरूमा मासिक रूपमा भिडियो एक्सरे सेवा प्रदान गर्ने र गर्भको अवधिभरमा कार्यपालिका वाट अति विपन्न प्रमाणित भएका गर्भवति महिलाहरूलाई गर्भ सम्बन्धि प्रयोगशाला परीक्षण निः शुल्क गर्ने नीति लिइनेछ।
२१. सबै स्वास्थ्य संस्थाहरूलाई किशोर किशोरी मैत्रि स्वास्थ्य संस्थामा विस्तार गर्ने र किशोर किशोरीहरूको पोषणको अवस्था पत्ता लगाउन विद्यालयमै शारीरिक परीक्षण र रक्त अल्पताको लागि प्रयोगशाला परीक्षण गर्ने नीति लिइनेछ।
२२. विशेषज्ञ सहितको घुम्ति शिविरको लागि स्वास्थ्य सँग सम्बन्धित गैह्रसरकारी संस्थाहरू सँग सहकार्य गर्ने नीति लिइनेछ।
२३. गर्भवति तथा सुत्केरी महिलाहरूलाई माथिल्लो संस्थामा प्रेषण गर्दा निः शुल्क एम्बुलेन्स सेवा प्रदान गर्ने नीति लिइनेछ।
२४. आयुर्वेद स्वास्थ्य लाई थप प्रभावकारी बनाउन आयुर्वेद स्वास्थ्य शिविर , योग शिक्षा , मेडिटेशन , स्थानीय जडीबूटीहरूको बारेमा समुदायलाई प्रचार प्रसार गर्ने नीति लिइनेछ।
२५. स्वास्थ्य संस्थामा काम गर्ने स्वास्थ्य कर्मचारीहरूको आवश्यकताको आधारमा क्षमता अभिवृद्धि गर्दै लैजाने नीति लिइनेछ।

❖ सामाजिक विकास तथा समाज कल्याण नीति

१. गाउँपालिका क्षेत्रमा बसोबास गर्ने पिछडिएका वर्ग समुदाय, जेष्ठ नागरिक, असहाय, अशक्त, अपाङ्ग, महिला तथा बालबालिकाको सशक्तिकरण र सामाजिक तथा आर्थिकरूपमा समतामूलक विकासका लागि लक्षित गरी प्रभावकारी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।

२. आदिवासी, जनजाति, दलित, सिमान्तकृत तथा अल्पसंख्यक समुदायको रैथाने सीप, पेशा, व्यवसाय, भेषभुषा तथा संस्कृतिको संरक्षण तथा प्रवर्धनात्मक कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ।
३. बालबालिकाहरुको अधिकार संरक्षण, सुरक्षा र सम्भावनाहरुको विकासमा लगानी गरिनेछ।
४. किशोर किशोरीहरुमा देखा परेको लागु पदार्थको दुर्व्यसनी नियन्त्रणका लागि रणनीतिक पहल गरिनेछ।
५. महिला हिंसा तथा यौनजन्य हिंसाका घटना नियन्त्रणका लागि प्रवर्धनात्मक र निरोधात्मक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ।
६. व्यवसायिक रूपमा उद्यम सञ्चालन गरिरहेका नागरिक सचेतना केन्द्रहरु तथा महिला समूहहरुको क्षमता विकास गर्न बीउ पूँजी हस्तान्तरण गरी उद्यमशीलता विकास तर्फ प्रोत्साहित गरिनेछ।
७. एकल महिलाहरुलाई लक्षित गरी सीप विकास कार्यक्रम, क्षमता विकास कार्यक्रम तथा वित्तीय साक्षरताका कार्यक्रमहरुलाई व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन गरिनेछ।
८. एकल महिलाहरुद्वारा सञ्चालित उद्यम व्यवसायको प्रवर्धनको लागि अनुदानको व्यवस्था गरी व्यवसाय विस्तार गर्नका लागि प्रेरित गरिनेछ।
९. लैंगिक हिंसा तथा यौनजन्य हिंसा पीडित व्यक्तिहरुको सुरक्षा, संरक्षण र सामाजिकीकरणमा सहयोग गर्न लैंगिक हिंसा निवारण कोष सञ्चालनमा ल्याई प्रभावकारी रूपमा परिचालन गरिनेछ।
१०. गाउँपालिका भित्रका दलित, जनजाति, सिमान्तकृत, अल्पसंख्यक तथा आर्थिक रूपमा विपन्न परिवारका नागरिकहरु मध्येबाट तोकिएको मापदण्डको आधारमा मेधावी विद्यार्थीहरुलाई सार्वजनिक सेवामा प्रवेशका लागि सहजीकरण गर्ने उद्देश्यले लोकसेवा तथा शिक्षक सेवा आयोग तयारी अनुदान प्रदान गरिनेछ।
११. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका लागि आय आर्जन प्रवर्धन, सीप विकास तथा सहायता सामग्री वितरण कार्यक्रमलाई विशेष प्राथमिकतामा राखिनेछ।
१२. लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यकहरुको अधिकार तथा स्वतन्त्रताको संरक्षण र प्रवर्धनका लागि चेतनामूलक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ।
१३. मानसिक तनाव तथा सामाजिक आर्थिक दबावका कारण बढ्दो आत्महत्याको क्रमलाई रोक्न लक्षित क्षेत्र तथा समुदायमा मानसिक परामर्श तथा वित्तीय साक्षरताका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ।
१४. उपभोक्ता अधिकारको संरक्षणका लागि नियमित बजार अनुगमन तथा उपभोक्ता जनचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
१५. स्तनपान गराउने महिलाहरुको सुविधा तथा बालबालिकाको स्तनपान गर्न पाउने अधिकारलाई सुनिश्चित गर्न गाउँपालिका अन्तर्गतका हरेक कार्यालयमा सेवाग्राहीमैत्री छुट्टै स्तनपान कक्षको निर्माण कार्यलाई नीतिगत रूपमा अगाडि बढाइनेछ।
१६. गाउँपालिकाभित्रका अनाथ तथा असहाय बालबालिकाहरुको पालन पोषण तथा संरक्षणको दायित्व गाउँपालिकाले बहन गर्ने नीति लिइनेछ।
१७. गाउँपालिकाभित्रका सबै नागरिकहरुलाई स्वच्छ खानेपानीको व्यवस्था गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ।

❖ राजश्व सम्बन्धि नीति

१. नेपालको संविधान र स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ बमोजिम स्थानीय तहलाई प्राप्त राजश्व सम्बन्धी अधिकारको प्रयोग गर्दै गाउँपालिकालाई आर्थिक रूपमा समृद्ध एवं आत्मनिर्भर बनाउन राजश्वका सबै संभावना र क्षेत्रहरुको खोजी गर्दै प्रगतिशील र समतामूलक ढंगले करका दरहरु निर्धारण गरिनेछ।
२. "शहिद लखन समृद्धिको लागि तिरौं कर:तिरेको कर विकास मार्फत फर्किन्छ घर घर" मान्यताका साथ सबै वडामा करदाता शिक्षा कार्यक्रमका साथै राजश्व संकलन सम्बन्धमा जनचेतनामूलक एवम् अन्तरक्रियात्मक कार्यक्रम र घुम्ती सेवा संचालनमा जोड दिइनेछ।
३. यस गाउँपालिकाले कर प्रणालीलाई सवल, सक्षम र प्रभावकारी तुल्याउनका लागि करको दायरालाई विस्तार गर्दै स्व घोषणाको नीति अवलम्बन गर्दै गाउँपालिकाको आन्तरिक आम्दानीको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने नीति लिइनेछ।
४. राजश्व संकलनलाई वृद्धि गर्न भूमि तथा सम्पत्ति करलाई अनिवार्य बनाई त्यसको आधारमा गाउँपालिकाले प्रदान गर्ने सेवा नियमन गर्ने नीति लिइनेछ।
५. व्यवसाय कर प्रणालीलाई सरल एवं उद्देश्यात्मक तुल्याउन विस्तृत कार्यनीतिहरु सहितको व्यवसाय कर सुधार योजनाको विकास तथा करका दायरालाई विस्तार गर्न तथा सबै प्रकारका व्यवसायलाई करको दायरामा ल्याउन दर्ता नभई अनौपचारिक रूपमा सञ्चालनमा रहेका सबै व्यवसायको अभिलेखीकरण गरिनेछ।

६. चालु आ.व को पहिलो चौमासिक भित्र सम्पत्ति तथा भूमि कर तिर्ने करदाताहरुलाई १० प्रतिशत छुटको व्यवस्था गर्ने र पहिलो चौमासिक पश्चात गाउँपालिकावासी नागरिकहरुले गाउँपालिका र मातहतका कार्यालय मार्फत सेवा लिनु पर्दा अनिवार्य रुपमा सम्पत्ति तथा भूमि कर तिरेको निस्सा देखाउनु पर्ने व्यवस्था लागु गर्ने नीति लिइनेछ।
७. हरेक आर्थिक वर्षमा व्यवसाय कर, बहाल कर, सम्पत्ती र भूमि कर तिर्ने करदाताहरु मध्ये सबैभन्दा बढी कर तिर्ने एक,एक जना करदाताहरुलाई पुरस्कार सहित सम्मान गर्ने नीति लिइनेछ ।
८. सम्पत्ति मूल्याङ्कन गर्दा ३ करोडसम्मको मूल्याङ्कनमा ०.५ प्रतिशत कर लाग्ने तथा सो भन्दा बढीको मूल्याङ्कन कार्य गर्दा शुरुको ३ करोडको ५० पैसा र थप हुन आउने मूल्याङ्कन रकममा थप १ रुपैया (प्रति हजारमा) सम्पत्ति मूल्याङ्कन कर लाग्ने व्यवस्था सम्बन्धी नीति लिइनेछ ।
९. राजश्व सुधार कार्ययोजनालाई कार्यान्वयन गरिनेछ।
१०. गाउँपालिका अन्तर्गत वडाहरुलाई प्रोत्साहन गर्ने वातावरणका साथ निश्चित मापदण्ड निर्धारण गरी सबैभन्दा बढी राजश्व संकलन गर्ने वडालाई सम्मान र पुरष्कृत गरिनेछ।
११. कर प्रणालीलाई व्यवस्थित गर्न आवश्यक र आधुनिक प्रविधिको प्रयोग गरी सूचना प्रविधिमैत्री बनाउने नीति लिइनेछ ।
१२. निर्माण कार्यमा प्रयोग हुने ढुवानीजन्य पदार्थलाई राजश्वको दायरामा ल्याउने नीति लिइनेछ ।

❖ सूचना प्रविधि सम्बन्धि नीति

१. गाउँपालिका तथा वडा कार्यालयहरुबाट हस्तलिखित रुपमा संचालन भएको सेवा प्रवाह पूर्ण रुपमा सूचना प्रविधि मैत्री भैसकेकोले यसलाई निरन्तरता दिँदै थप प्रभावकारी बनाउन विभिन्न सूचना प्रविधि मैत्री तालिमद्वारा कर्मचारी र जनप्रतिनिधिहरुको क्षमता विकासको लागि आवश्यक व्यवस्थालाई नियमित गरिनेछ ।
२. ब्यक्तिगत घटना दर्ता प्रणालीलाई अनलाइनबाट दर्ता गर्ने कार्य थालनी भैसकेको हुँदा यसलाई निरन्तरता दिइने छ ।
३. कार्यालयबाट सम्पन्न गरिने योजना तथा कार्यक्रम सम्बन्धी सफ्टवेर तयार एवं प्रयोग गरी योजना सम्भौता लगायत भुक्तानीसम्मको प्रक्रियालाई प्रविधि मैत्री एवं सुविधायुक्त भैसकेकोले यसलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
४. गाउँपालिका र वडा कार्यालयबाट सेवा प्रवाह वापत लिइने शुल्क, दस्तुर रकम सफ्टवेयर (Centralized Computerized Billing) मार्फत राजस्वको अनलाइन भुक्तानीका लागि Payment Gateway कार्य थालनी भैसकेको हुँदा यसलाई निरन्तरता दिन हाल संचालनमा रहेको Server को क्षमता बृद्धि गरिनेछ ।
५. गाउँपालिका भित्र नयाँ निर्माण गरीने घरको नक्सा पास तथा पुराना निर्माण भईसकेका घरको अभिलेखीकरण विद्युतीय प्रणाली (EBPS) मार्फत शुरु गरिने छ ।
६. जननिर्वाचित प्रतिनिधि र कर्मचारीहरुलाई सूचना तथा संचार प्रविधि सम्बन्धी आधारभूत तालिम र अभिमुखीकरण कार्यक्रम संचालन गरी सेवा प्रवाहमा छिटो छरितो चुस्त दुरुस्त, सेवामूखी र पारदर्शिता कायम गर्न बजेट विनियोजन गरी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
७. गाउँपालिका लगायत सबै वडा कार्यालयमा सूचना केन्द्रको स्थापना र संचालन गर्नुका साथै सूचना पाटीको विस्तार गरिने कार्य गरिनेछ ।
८. गाउँपालिकाका तथ्यांकहरुलाई Digitized गर्ने नीति लिइनेछ ।
९. गाउँपालिकाको डिजिटल प्रोफाइललाई अर्थात एकीकृत स्थानिय तह तथा वस्तुगत विवरण (iLG-Profile) निर्माण गरिनेछ ।
१०. ईन्टरनेटको व्यापक प्रयोग सँगै सूचना तथा सञ्चार प्रविधि क्षेत्रमा साईबर सुरक्षा (Cyber Security) को आवश्यकता अझ बढ्दै गएकोले साईबर सुरक्षा (Cyber Security) सम्बन्धि जनचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम गरिनेछ ।
११. सूचना तथा सञ्चार प्रविधि पहुँच अपर्याप्त रहेका ग्रामीण तथा दुर्गम श्रेत्रहरुमा सो प्रविधिको विस्तारका लागि त्यहाका बसिन्दाहरुलाई सूचना तथा सञ्चार प्रविधिजन्य उपकरणहरु उपलब्ध गराउनका लागि विशेष कार्यक्रम तर्जुमा गरी लागू गरिनेछ ।
१२. शैक्षिक क्षेत्रमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधिमा क्षमता अभिवृद्धि गर्दै शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिको लागि विशेष कार्यक्रम तर्जुमा गरी लागू गरिनेछ ।

१३. विद्युतीय विद्यालय (e-School) तथा अन्य सम्बन्धित कार्यक्रमहरु तर्जुमा गर्दै विद्युतीय सिकाइ (e-learning), विद्युतीय शिक्षा (e-education), विद्युतीय पुस्तकालय (e-library) कार्यान्वयन गर्ने नीति लिइनेछ ।
१४. गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका संस्कृतिक, धार्मिक तथा पर्यटकीय गन्तव्यहरुको प्रचारप्रसारका लागि सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको प्रयोग गरिने नीति लिइनेछ ।
१५. विद्यमान एकीकृत सरकारी डाटा सेन्टर (Government Integrated Data center) को उपयोग मार्फत यस गाउँपालिकामा क्लाउड कम्प्युटिङ्ग (Cloud Computing) सम्बन्धि प्रारूप तयार गरिनेछ ।
१६. गुनासोको प्रभावकारी रूपमा व्यवस्थापनको लागि सूचना प्रविधिसँग जोड्दै सामाजिक सञ्जाल, इमेल, website आदिमा प्राप्त हुने गुनासोहरुलाई समेत दर्ता गरी गुनासोलाई समयमा नै सम्बोधन गर्ने आवश्यक कार्यक्रम तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
१७. भुक्तानी प्रणालीलाई विद्युतीय माध्यम EFT(Electronic Fund Transfer) मार्फत भुक्तानी गर्ने नीति लिइनेछ ।

❖ सूशासन तथा संस्थागत क्षमता विकास सम्बन्धि नीति

१. गाउँपालिकामा सेवा प्रवाह सञ्चालन केन्द्रको स्थापना गरी One Door Policy को अवधारणा बमोजिम Faceless Public Service Delivery को व्यवस्था मिलाइनेछ ।
२. राजश्व संकलनमा गरेको प्रयास तथा विभिन्न सूचकका आधारमा उत्कृष्ट कार्य सम्पादन गर्ने वडाहरुलाई कार्य सम्पादनमा आधारित अनुदान उपलब्ध गराउने नीति लिइनेछ ।
३. सबै वडा कार्यालयहरुमा गुनासो सुन्ने अधिकारी, हेल्प डेक्स, मेलमिलाप केन्द्र र विद्युतीय नागरिक बडापत्रको व्यवस्थापन गरी प्रभावकारी बनाइनेछ ।
४. गाउँपालिको नीति, नियम र कानूनको प्रभावकारी कार्यान्वयन गराउन नगर प्रहरीको व्यवस्थापन गर्ने नीति लिइनेछ ।
५. अनलाइन रिपोर्टिङ व्यवस्थापन प्रणाली अवलम्बन गरी प्रगती विवरण सार्वजनिक गर्ने नीति लिइनेछ ।
६. प्रत्येक वर्ष वस्तुगत मूल्यांकनको आधारमा उत्कृष्ट कार्य सम्पादन गर्ने कर्मचारीलाई पुरस्कृत गरी कर्मचारी उत्प्रेरित गर्ने नीति लिइनेछ ।
७. प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र वडा अध्यक्षहरुले अध्यक्षसँग र कर्मचारीहरुले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतसँग कार्य सम्पादन करार गरी प्रभावकारी कार्य सम्पादनमा जोड दिने नीति लिइनेछ ।
८. सार्वजनिक खर्च विनियोजन दक्षता तथा कार्यान्वयन क्षमतामा सुधार गरी मितव्ययिता कायम गर्ने नीति लिइनेछ ।
९. मालपोत तथा नापी सम्बन्धी आधारभूत सेवा स्थानीय तहबाटै एकीकृत रूपमा प्रदान गर्ने राष्ट्रिय नीति बमोजिम उक्त कार्यलाई सरलीकरण तथा सहजीकरण गरी सार्वजनिक सेवाको क्षेत्रलाई विस्तार गर्ने नीति लिइनेछ ।
१०. बजार अनुगमनलाई व्यवस्थित तथा प्रभावकारी बनाई गुणस्तरीयता तथा उपभोक्ता हितको संरक्षण गर्ने नीति लिइनेछ ।
११. संघ, प्रदेश तथा अन्तर स्थानीय तह समन्वय तथा सहकारितालाई विशेष प्राथमिकता दिई प्राप्त निर्देशन, कार्यादेश तथा असल अभ्यासलाई अनुशरण गरी प्रभावकारी र पारदर्शी सार्वजनिक सेवा प्रवाहको नीति लिइनेछ ।
१२. सञ्चार तथा सूचना प्रविधिको प्रयोग मार्फत सूचनाको पहुँचमा वृद्धि गरी पारदर्शिता र सुशासन कायम गर्ने नीति लिइनेछ ।
१३. राष्ट्रसेवकको कार्यसम्पादनलाई वस्तुनिष्ठ बनाउन मासिक रिपोर्ट कार्ड तयार तथा मासिक समिक्षा बैठक माध्यमबाट उत्कृष्ट कार्यसम्पादन गर्ने राष्ट्रसेवकलाई प्रोत्साहन गर्ने नीति लिइनेछ ।
१४. गाउँपालिकाबाट सञ्चालन हुने योजना तथा कार्यक्रमहरुको सूचना प्रविधिमैत्री नियमित अनुगमन तथा मूल्यांकन गरिनेछ । सञ्चालित योजना तथा कार्यक्रमहरुको सार्वजनिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण, प्रगति प्रतिवेदन जस्ता नियमनकारी कार्य मार्फत पारदर्शिता र सुशासन कायम गर्ने नीति लिइनेछ ।
१५. विषयगत समितिलाई सक्रिय बनाई योजना निर्माण तथा कार्यान्वयनमा प्रभावकारी भूमिका निर्वाह गर्ने वातावरण सिर्जना गर्ने नीति लिइनेछ ।

❖ सडक तथा यातायात नीति

१. गाउँपालिका स्तरीय यातायात गुरु योजना र आवधिक योजना अनुरूप सडकहरुलाई स्तरोन्नति गर्ने कार्यलाई वार्षिक योजना तर्जुमा कार्यसँग आवद्ध गरिनेछ ।
२. गाउँपालिका स्तरीय गौरवको आयोजना सञ्चालनलाई निरन्तरता दिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

३. जथाभावी नया सडक खन्ने कार्यलाई निरुत्साहित गर्ने नीति लिइनेछ ।
४. दीगो तथा विपद उत्थानशील सडक तथा सडक संरचना निर्माणमा जोड दिइने छ ।
५. सडक मापदण्ड अनिवार्य रुपमा लागू गरी वस्ती तथा सडक क्षेत्रलाई व्यवस्थित गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
६. MTMP मा समावेश भएका मुख्य सडक A श्रेणीलाई कालोपत्रे गर्ने र B श्रेणीका सडकहरूलाई गुणस्तरीय ग्राभेल गर्ने साथै अन्य सडकलाई स्तरोन्नति गर्ने नीति लिइनेछ ।
७. गाउँपालिकालाई पृथ्वीराजमार्गसँग सिधै जोड्नको लागि त्रिशुली नदीमा मोटरेवल पुल निर्माणको नीति लिइनेछ ।
८. सडक निर्माणबाट सिर्जित पहिरो तथा भूक्षय नियन्त्रणका लागि बायो इन्जिनियरिङ प्रविधिको प्रयोगमा जोड दिइनेछ ।
९. मुख्य सडक, बजार क्षेत्र, पुरातात्विक, धार्मिक तथा सांस्कृतिक तीर्थ स्थलहरूमा सडक बत्तीको व्यवस्थाका लागि पहल गरिनेछ ।
१०. सडक छेउछाउ वृक्षरोपण गरी हरियाली प्रवर्द्धन गर्ने नीति लिइनेछ ।
११. गाउँपालिका केन्द्रदेखि जिल्ला सदरमुकामसम्म पक्की सडक विस्तार र वडा कार्यालयसम्मको सडक कालोपत्रे गर्ने नीति लिइनेछ ।

❖ भवन नीति

१. नक्सापास सम्बन्धि जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरी अनलाइन नक्सापास व्यवस्थापनको नीति लिइनेछ ।
२. सडक मापदण्ड र भवन मापदण्ड अनुरूप अनिवार्य रुपमा नक्सापास गरेर मात्रै घरसंरचना निर्माण गर्ने र वस्ती तथा सडक क्षेत्रलाई व्यवस्थित गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
३. गाउँपालिका भित्रका सम्पूर्ण घर अभिलेखीकरण व्यवस्थापन गर्ने नीति लिइनेछ ।

❖ उपभोक्ता समिति सम्बन्धि नीति

१. उपभोक्ताहरूले प्रत्यक्ष लाभ प्राप्त गर्ने, तत्काल रोजगारी सिर्जना गर्ने र आय आर्जन बृद्धि गर्न योगदान पुऱ्याउने योजना कार्यक्रमहरू उपभोक्ता समिति मार्फत संचालन गरिने नीति लिइनेछ ।
२. योजना संचालन संबन्धमा उपभोक्ता समितिलाई प्रशिक्षित गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
३. एक उपभोक्ता समितिको कार्यसमितिमा रहेका व्यक्ति अर्को उपभोक्ता समितिको कार्य समितिमा रहन नपाउने नीति लिइनेछ । साथै जनप्रतिनिधि तथा नेपाल सरकारको अनुदान उपयोग गर्ने व्यक्तिहरूलाई पनि उपभोक्ता समितिमा रहन नमिल्ने व्यवस्थालाई कडाइका साथ अवलम्बन गरिनेछ ।
४. २ लाख सम्मका योजना वडा कार्यालयबाटै सम्भौता गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
५. ५ लाख सम्मका योजनामा उपभोक्ता समितिको श्रम सहभागिता १० प्रतिशत र ५ लाख भन्दा बढी रकम विनियोजन भएका योजनाहरूमा उपभोक्ता समितिको ५ प्रतिशत लागत सहभागिता र ५ प्रतिशत श्रम सहभागिता गराउने नीति लिइनेछ ।

❖ विकास सम्बन्धी नीति

१. गाउँपालिकाको समपुरक कोष कार्यविधि, २०७७ ले निर्धारण गरेको प्राथमिकताको अनुपातलाई मध्यनजर गर्दै उत्पादनमुखी, दीगो विकासको लक्ष्य अनुरूप विकासात्मक कार्यलाई अधि बढाउने नीति लिइनेछ ।
२. गाउँपालिकाको आवधिक योजना र मध्यकालिन खर्च संरचनामा उल्लिखित योजना तथा कार्यक्रमहरूलाई विशेष प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गर्ने नीति लिइनेछ ।

❖ विद्युतीकरण सम्बन्धी नीति

१. गाउँपालिका भित्रका विद्युत प्रशारण लाइनलाई व्यवस्थित गर्ने नीति लिइनेछ ।
२. वैकल्पिक उर्जाको प्रयोगमा प्रोत्साहन गर्ने नीति लिइनेछ ।

❖ सामाजिक सुरक्षा र व्यक्तिगत घटना दर्ता नीति

१. गाउँपालिकामा जन्म दर्ता दर शतप्रतिशत बनाउन स्वास्थ्य संस्था र वडा कार्यालयबीच समन्वयमा स्वास्थ्य संस्थामा शिशुको जन्म भए पश्चात् वडा कार्यालयमा जन्म दर्ता गर्न तथा अन्य व्यक्तिगत घटना दर्तामा उल्लेखनीय वृद्धि गर्न विशेष कार्यक्रम तर्जुमा गरी लागू गरिनेछ ।
२. गाउँपालिका भित्रका असहाय, अशक्त, अपाङ्ग र जेष्ठ नागरिक सामाजिक सुरक्षा लाभग्राहीहरूको बैंक खाता रहेको बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूसँगको सहकार्य तथा सहयोगमा सम्बन्धित टोलमा उल्लिखित व्यक्तिहरूलाई सामाजिक सुरक्षा भत्ता उपलब्ध गर्ने विशेष कार्यक्रम तर्जुमा गरी लागू गरिनेछ ।

३. मृत्यु संस्कारमा जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरु उपस्थित हुदाँ मृत्यु दर्ता गर्नका लागि जानकारी गराई समयमा नै मृत्यु दर्ता गरी व्यक्तिगत घटना दर्ताको विवरण अध्यावधिक गर्ने नीति लिइनेछ।
४. टोलस्तरमा नै व्यक्तिगत घटना तथा सामाजिक सुरक्षा दर्ता शिविर कार्यक्रम मार्फत व्यक्तिगत घटना दर्ता तथा सामाजिक सुरक्षामा पहुँच अभिवृद्धि गर्न विशेष कार्यक्रम तर्जुमा गरी लागु गरिनेछ।
५. घटना घटेको ३५ दिन भित्रै व्यक्तिगत घटना दर्ता गराउन तथा सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्न योग्य व्यक्तिहरुलाई सामाजिक सुरक्षा भत्ताका लागि नाम दर्ता गर्न तथा घटना दर्ताको महत्वबारे सूचना सञ्चार गर्न सामाजिक सञ्जाल र सूचना प्रविधिको प्रयोग गर्न विशेष कार्यक्रम तर्जुमा गरी लागु गरिनेछ।
६. सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणको क्रममा बैकमा लाभग्राहीहरुको भिडलाई कम गर्न तथा समयमा नै रकम उपलब्ध गराउन सामाजिक सुरक्षा भत्ता EFT मार्फत् सोभै लाभग्राहीहरुको खातामा रकम जम्मा गर्ने व्यवस्था गर्ने नीति लिइनेछ।

❖ न्यायिक सम्पादन नीति

१. न्यायिक निरुपण सम्बन्धी कामकाजलाई प्रविधिमैत्री बनाई विवादको दर्ता, मेलमिलाप, सुनुवाई तथा निर्णय कार्यान्वयनलाई व्यवस्थित गरी विवादहरुको वर्गीकरण गरी अद्यावधिक गरिनेछ।
२. गाउँपालिकाको न्याय प्रणालीलाई निष्पक्ष, स्वतन्त्र, पहुँचयोग्य, सक्षम तथा कानुनी राज्यको अवधारणा लगायतका मूल्य र मान्यतामा आधारित समाजवादप्रति प्रतिबद्ध रही समृद्ध गाउँपालिका निर्माण गर्न प्रयत्न गरिनेछ।
३. न्यायिक समिति तथा मेलमिलापकर्ताहरुको मासिक वा आवश्यकतानुसार बैठकको सञ्चालन गरी कार्ययोजना अनुरूप क्रियाकलाप तथा कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ।
४. विवाद निरुपणका लागि मिलापपूर्ण शैली (Collaborating Strategy) अवलम्बन गरी दुवै पक्षको Win Win को अवस्थाका लागि प्रयास गरिनेछ।
५. समाजमा हुने विवाद तथा द्वन्द्व न्यूनिकरण तथा रोकथामका लागि नागरिक समाज, राजनीतिक दल, गैर सरकारी संस्थाहरुको सहयोगमा आवश्यकता बमोजिम सचेतना तथा मेलमिलाप सम्बन्धी कार्यक्रमको सञ्चालन गरिनेछ।
६. पिछडिएको तथा उत्पीडनमा परेकाहरुलाई सकरात्मक विभेद तथा समानुपातिक प्रतिनिधित्व गराई सबै खाले विभेद, हिंसा र शोषणको अन्त्यका लागि संकल्प गर्दै न्याय र दण्ड व्यवस्था सम्बन्धी नीति अवलम्बन गरिनेछ।
७. विवाद निरुपणमा संगलन मेलमिलाप कर्ताहरुलाई प्रोत्साहन गर्ने नीति लिइनेछ।
८. विद्यार्थी, ज्येष्ठ नागरिक, श्रमिकसँग न्यायिक समिति कार्यक्रम सञ्चालन गरी उत्पीडन तथा विभेद विरुद्ध न्यायिक निरुपणका लागि प्रोत्साहन गर्ने नीति लिइनेछ।

❖ वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धि नीति

१. वन क्षेत्रको उत्पादकत्व र वन पैदावारको उत्पादन वृद्धि गर्न वन श्रोतको दिगो व्यवस्थापन गरिनेछ।
२. वन क्षेत्रको संरक्षण र सोको बहुआयामिक उपयोग गर्ने।
३. फलफूल लगायतका कृषि वनको विकास र संरक्षण गरी वन क्षेत्रलाई आर्थिक उपार्जनको माध्यमको रूपमा विकास गर्ने।
४. कार्बन उत्सर्जन न्यूनिकरण गर्ने नेपालको समग्र लक्ष्यमा वन क्षेत्रबाट योगदान पुऱ्याउने।
५. वन क्षेत्रको अध्ययन, अनुसन्धान, शैक्षिक गणुस्तर तथा क्षमता अभिवृद्धि गर्ने।
६. वन, वनस्पति, वन्यजन्तु तथा जैविक विविधताको संरक्षण, पुनर्स्थापना र दिगो उपयोग गर्ने।
७. सार्वजनिक जग्गाहरु संरक्षण तथा वृक्षारोपन कार्यक्रम गरिनेछ।
८. भू-क्षय तथा पहिरो नियन्त्रणको लागि वायो- ईन्जिनियरिङ्ग प्रविधिको प्रयोग गरिनेछ।
९. बाढी, पहिरो, भू-क्षय (जोखिम, मध्यम जोखिम, उच्च जोखिम) को क्षेत्रगत अध्ययन, पहिचान, न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनको लागि योजना निर्माण गरिनेछ।
१०. स्थानीय विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण गरिनेछ।

११.नदी,खोला, खानी को **IEE/EIA** प्रतिवेदन तयार गरिनेछ ।

१२.विपद तथा प्रकोपको रोकथाम तथा न्यूनिकरणका लागि जनचेतना अभिवृद्धि गरी वातावरण तथा दीगोविकासमैत्री विकास अवधारणालाई कार्यान्वयन गर्ने नीति लिइनेछ ।

१३.नीजि क्षेत्र गैर सरकारी संस्था तथा सामाजिक संस्था राजनीतिक दल नागरिक समाजलगायत अन्य सरोकारवाला पक्षसँगको साभेदारी तथा सहकार्यमा विपद् न्यूनिकरण तथा रोकथाम कार्य अगाडि बढाउने नीति लिइनेछ ।

१४.विपद् प्रतिकार्य तथा उत्थानशील विकासलाई प्राथमिकता दिई क्रमिक रुपमा कार्यान्वयन गर्ने नीति लिइनेछ .

❖ खनिज सम्बन्धी नीति

१. गाउँपालिकाभित्र रहेका स्रोत साधनको संरक्षण, सम्बर्द्धन तथा बहुउपयोगी विकास र दीगो रुपमा उपयोग गर्ने नीति लिइनेछ ।

२. जलस्रोतको बहुआयामिक, समन्यायिक एवं दीगो विकास तथा बहुउपयोगबाट आर्थिक विकास र सामाजिक रुपान्तरण गर्ने नीति लिइनेछ ।

३. जलवायु परिवर्तनलाई ध्यान दिई गाउँपालिकामा उपलब्ध जलस्रोतहरुको समुचित बहुआयामिक र समन्वयात्मक उपयोग सहित जोखिम व्यवस्थापन तथा क्षति न्यूनिकरणका लागि आवश्यक नीति अवलम्बन गरिनेछ । साथै गाउँपालिका भित्र रहेको खनिजहरुको उपलब्धता सम्बन्धी सम्भाव्यता अध्ययन गरी आइ.इ.इ र इ.आइ.ए को प्रतिवेदन बमोजिम वातावरणीय खनिजहरुको उत्खनन् कार्यलाई व्यवस्थित र दीगो उपयोगी बनाइनेछ ।

❖ जलस्रोत नीति

१. गाउँपालिकाभित्र उपलब्ध रहेको जलस्रोतलाई कृषि उत्पादनमा वृद्धि, जल विहार निर्माण, पर्यटन विकास, स्वच्छ तथा सफा खानेपानी वितरण, सिंचाईको तथा वातावरण अनुकूलन विकासका लागि उच्चतम उपयोग गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

सभासदस्य ज्यूहरु ,

यो नीति तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयन बाट सडकहरुको स्तरवृद्धि, उत्पादन र उत्पादकत्वमा सकारात्मक वृद्धि, थप आय तथा रोजगारीका अवसरमा वृद्धि , गरिवी न्यूनिकरणमा सघाउ र समृद्ध गाउँपालिका निर्माणको आधारशीला खडा हुने विश्वास लिएको छु ।

नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमाका लागि मार्गदर्शन तथा सल्लाह प्रदान गर्नुहुने गाउँपालिकाका उपाध्यक्ष ज्यू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू, वडा अध्यक्षज्यूहरु कार्यपालिका सदस्यज्यूहरु, वडा सदस्य ज्यूहरु, राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरु, विज्ञ सल्लाहकार समूह, विभिन्न राजनैतिक दलहरु, नागरिक समाज तथा पत्रकार जगत, नीजि क्षेत्र र गाउँपालिकाका आम नागरिकबाट प्राप्त सल्लाह, सुझाव र सहयोग प्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु ।

धन्यवाद
रमेश बाबु थापा मगर
अध्यक्ष
शहिद लखन गाउँपालिका